

Arboretum Wespelaar

Koen Camelbeke

De kale winter wordt opgefleurd door winterbloeiers en wintergroene struiken. Er is een ganse reeks van deze laatste categorie die elk jaar opnieuw in het oog springen. Drie daarvan wil ik hier eens speciaal vermelden: *Quercus* × *hispanica* 'Waesland'. Deze perfect wintergroene, uitstekende plant wordt soms aangeboden als 'Waesland Select', maar deze naam is niet conform de regels van de nomenclatuur aangezien woorden als "select" of "selection" niet in een cultivarnaam mogen worden gebruikt. Het ouderschap van deze selectie wordt wel nog betwist. "Hispanica" staat voor *Q. cerris* × *Q. suber* (moseik × kurkeik) maar Michel Decalut heeft recent eikels waargenomen op deze selectie en kwam tot de conclusie dat het *Quercus bioniana* moet zijn. Een beetje een obscure naam, vroeger beschreven als variëteit van *Q. suber* maar ook aanzien als een *Q. suber* hybride. Een tweede hybride-eik die mijn hart gestolen heeft is *Quercus* × *kewensis*. Eveneens perfect wintergroen maar ditmaal een kruising van *Q. cerris* met de onuitsprekbare *Q. wislizeni*. Deze laatste is wintergroen met bladeren als van een hulst en komt van nature voor in Californië en Mexico. Het is zijn ontdekker, Friedrich Wislizenus, die voor deze moeilijke naam heeft gezorgd. Een derde wintergroene winner is *Cornus kousa* var. *angustata*. Vreemd dat deze plant hier nog beschreven staat als een selectie of variëteit van de welbekende, Japanse, elegante, winterkale *Cornus kousa*, waar de plant op het eerste zicht geen uitstaans mee heeft. Ik heb dan ook niet lang getwijfeld om onze etiketten aan te passen toen ik in de Tropicos databank van de Missouri Botanical Garden zag dat in 1994 de variëteit werd opgewaardeerd tot *Cornus angustata*.

Midden februari bloeien de eerste wintergroene Rhodo's (*Rhododendron dauricum* en *R. mucronulatum* zijn dan al bezig): *R.* 'Christmas Cheer', *R.* 'Nobleanum Venustum' en *R.* 'Lee's Scarlet'. Deze laatste heeft roze bloemen en is ongetwijfeld één van de eerste winterbloeiende Rhodo's.

Tegen 24 februari verschijnen de eerste bloemen op *Magnolia* 'Royal Crown' (*M. liliiflora* × *M. ×veitchii*). Met andere woorden: opnieuw een zachte winter, maar wel een winter die lang bleef aanslepen (met vorstprikjes tot 20 april!). Desastreus voor *Magnolia*'s (met uitzondering van de late geelbloeiende taxa). Voor *Prunus* ('Pandora', 'Collingwood Ingram', 'Midori', *cerasifera* 'Nigra', × *yedoensis* etc.) daarentegen is het een uitstekend jaar wat de bloei betreft.

Het voorjaar is ook de tijd om de jonge aanplant te beschermen tegen de reeën die zeer veel schade kunnen aanrichten wanneer ze hun gewei tegen de dunne stammen komen schuren. Drie systemen werden uitgetest: arbofer (een ijzeren staaf met lange, horizontale ijzeren pinnen die naast de stam in de grond gestoken wordt), surtronc (plastiek omhulsel voor rond de stam volledig geperforeerd om luchtcirculatie toe te laten) en eenvoudigweg 4 bamboestokken tegen de stam en bovenaan vastgebonden. De drie systemen zijn efficiënt tegen reeschade, maar elk hebben ze hun tekortkomingen: het ijzer van arbofer zorgt voor kleine wonden in de stam en is daarom af te raden, surtronc is wel een aanrader maar je hebt er toch een takvrije stam van circa 80 cm voor nodig wat niet altijd het geval is bij jonge planten, de bamboestokken zijn ideaal maar wel arbeidsintensiever om te plaatsen in vergelijking met de twee andere systemen.

In Arboretum Wespelaar zijn we min of meer klaar met de evaluatie van de vele geelbloeiende *Magnolia* zaailingen. Vele zaailingen waren kruisingen die we als zaad hebben ontvangen van A. Kehr. Een aantal van de planten werden geselecteerd, beschreven, vermenigvuldigd en geregistreerd: 'Anilou', 'Banana Split', 'Carlos', 'Daphne', 'Green Bee', 'Green Snow', 'Honey Liz', 'Lemon Star', 'Olivia' en 'Petit Chicon'. (zie www.arboretumwespelaar.be voor meer info). Ondertussen blijven we verder kruisen, selecteren en vooral kappen en volgt binnenkort een min of meer definitieve evaluatie van volgende kruisingen: 'Manchu Fan' × *M. sprengeri* var. *elongata*, 'Forrest's Pink' × 'Marillyn', 'David Clulow' × *M. sprengeri* var. *elongata*, *M. acuminata* × 'Miss Honeybee', 'Bjuv' × 'Purple Breeze', etc.

De zachte winter zit er zeker voor iets tussen en misschien was ook de hete zomer van 2003 een bepalende factor, maar ik vond 2004 een beestenjaar. Met onder andere de Houtboorder (*Xyleborus dispar*) op *Magnolia* (maar ook *Platanus*, *Acer* en *Styrax*; vooral zwakkere planten werden aangevallen met de dood tot gevolg), stippelmotrupsen op *Euonymus*, wolluis op jong schot van beuken, schildluizen op *Magnolia*, *Cornus*, *Ilex*, *Acer* (opvallend zo goed als niet op sectie *Macrantha*), processierups op *Quercus castaneifolia* 'Green Spire', larven van Elzenhaantje op *Alnus*, *Stephanitis* op *Pieris* en enkele Rhodo's, reusachtige vlinderrupsen in het hout van een aantal jonge planten (*Sorbus*, *Syringa*, *Fraxinus*) die we als *Zeuzera* (Essenhoutboorder of Rouwvlinder) hebben gedetermineerd.

Wat niet geldt voor *Magnolia* gold des te meer voor andere genera. Het was een uitstekend bloei-jaar voor *Cornus*, *Styrax*, *Pterostyrax*, *Fraxinus* (vooral *Ornus* groep natuurlijk), *Davidia*, *Euonymus myrianthus* (!), *Sinojackia* (met prachtige

vruchten in de herfst), *Illicium henryi*, *Aesculus indica* en ga zo maar door. Nu mag ik nog nagenieten van de massale vruchtzetting op *Ilex* (met *Ilex* 'Emily Brunner' als één van de favorieten). En verbazingwekkend, ook veel vruchten op *Magnolia*. Blijkbaar betekent bevroren tepalen niet noodzakelijk bevroren vruchtbeginsel. Iets om zeker niet te vergeten!